

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

שבוע של
יום כיפור תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

שְׁקָלִים פֶּרֶק ח

א. כָּל הָרְקִין הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם – טְהוֹרִין, חוּץ מִשֶּׁל שׁוּק הָע�ֶלְיוֹן, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה – שֶׁבָּאֻמְצַע טְמֵאִין וְשֶׁבַּצְּדָדִין טְהוֹרִין. וּבְשְׁעַת הָרֶגֶל – שֶׁבָּאֻמְצַע טְהוֹרִין וְשֶׁבַּצְּדָדִין טְמֵאִין, שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁהֵן מֻעָטִין מִסְתַּלְקִין לַצְּדָדִין: ב. כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית הַטְּבִילָה – טְמֵאִין. דֶּרֶךְ עֲלִיָּה – טְהוֹרִין, שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ יְרִידָתָן עֲלִיָּתָן, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כֻּלָּן טְהוֹרִין, חוּץ מִן הַסַּל וְהַמַּגְרֵפָה וְהַמִּרְצָה הַמְיֻחָדִין לַקְּבָרוֹת: ג. סַכִּין שֶׁנִּמְצֵאת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר – שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד. בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר – שׁוֹנָה וּמַטְבִּיל. וְקוֹפִיץ – בֵּין בָּזֶה וּבֵין בָּזֶה, שׁוֹנֶה וּמַטְבִּיל. חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת – שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד. בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר – שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד. נִמְצֵאת קְשׁוּרָה לְסַכִּין – הֲרֵי זוֹ כְּסַכִּין: ד. פָּרֹכֶת שֶׁנִּטְמֵאת בְּוֻלַד הַטֻּמְאָה – מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בִּפְנִים, וּמַכְנִיסִין אוֹתָהּ מִיָּד. וְאֶת שֶׁנִּטְמֵאת בְּאַב הַטֻּמְאָה – מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בַּחוּץ וְשׁוֹטְחִין אוֹתָהּ בַּחֵיל. וְאִם הָיְתָה חֲדָשָׁה – שׁוֹטְחִין אוֹתָהּ עַל גַּג הָאִצְטַבָּא, כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ הָעָם אֶת מְלַאכְתָּהּ שֶׁהִיא נָאָה: ה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן: פָּרֹכֶת עֲבִיָּה טֶפַח, וְעַל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם נִימִין נֶאֱרֶגֶת, וְעַל כָּל נִימָא וְנִימָא עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חוּטִין. אָרְכָּהּ אַרְבָּעִים אַמָּה וְרָחְבָּהּ עֶשְׂרִים אַמָּה, וּמִשְׁמוֹנִים וּשְׁתֵּי רִבּוֹא נַעֲשֵׂית. וּשְׁתַּיִם עוֹשִׂין בְּכָל שָׁנָה, וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת כֹּהֲנִים מַטְבִּילִין אוֹתָהּ: ו. בְּשַׁר קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים שֶׁנִּטְמָא, בֵּין בְּאַב הַטֻּמְאָה, בֵּין בְּוֻלַד הַטֻּמְאָה, בֵּין בִּפְנִים, בֵּין בַּחוּץ, בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הַכֹּל יִשָּׂרֵף בִּפְנִים, חוּץ מִשֶּׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה בַּחוּץ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: הַכֹּל יִשָּׂרֵף בַּחוּץ, חוּץ מִשֶּׁנִּטְמָא בְּוֻלַד הַטֻּמְאָה בִּפְנִים: ז. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֶת שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה, בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ – יִשָּׂרֵף בַּחוּץ. וְאֶת שֶׁנִּטְמָא בְּוֻלַד הַטֻּמְאָה, בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ – יִשָּׂרֵף בִּפְנִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מְקוֹם טֻמְאָתוֹ – שָׁם שְׂרֵפָתוֹ: ח. אִבְרֵי הַתָּמִיד, נִתָּנִין מֵחֲצִי כֶּבֶשׁ וּלְמַטָּה בַּמִּזְרָח, וְשֶׁל מוּסָפִין נִתָּנִין מֵחֲצִי כֶּבֶשׁ וּלְמַטָּה בַּמַּעֲרָב, וְשֶׁל רָאשֵׁי־חֳדָשִׁים נִתָּנִין מִתַּחַת כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְּמַטָּה. הַשְּׁקָלִים וְהַבְּכוּרִים אֵין נוֹהֲגִין אֶלָּא בִּפְנֵי הַבַּיִת, אֲבָל מַעֲשֵׂר דָּגָן וּמַעְשַׂר בְּהֵמָה וְהַבְּכוֹרוֹת נוֹהֲגִין בֵּין בִּפְנֵי הַבַּיִת, בֵּין שֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת. הַמַּקְדִּישׁ שְׁקָלִים וּבְכוּרִים – הֲרֵי זֶה קֹדֶשׁ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הָאוֹמֵר: 'בְּכוּרִים קֹדֶשׁ' – אֵינָן קֹדֶשׁ:

סְלִיק מַסֶּכֶת שְׁקָלִים

יוֹמָא פֶּרֶק א

א. שִׁבְעַת יָמִים קֹדֶם יוֹם־הַכִּפּוּרִים מַפְרִישִׁין כֹּהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכַּת־פַּלְהֶדְרִין, וּמַתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו, שֶׁמָּא יֵאָרַע בּוֹ פְּסוּל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף אִשָּׁה אַחֶרֶת מַתְקִינִין לוֹ, שֶׁמָּא תָּמוּת אִשְׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא טז, ו) "וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ". "בֵּיתוֹ" – זוֹ אִשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, אִם־כֵּן, אֵין לַדָּבָר סוֹף: ב. כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים הוּא זוֹרֵק אֶת הַדָּם, וּמַקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת, וּמֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת, וּמַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָרֶגֶל. וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים, אִם רָצָה לְהַקְרִיב, מַקְרִיב, שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב חֵלֶק בָּרֹאשׁ, וְנוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ: ג. מָסְרוּ לוֹ זְקֵנִים מִזִּקְנֵי בֵית־דִּין, וְקוֹרִין לְפָנָיו בְּסֵדֶר הַיּוֹם, וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, קְרָא אַתָּה בְּפִיךָ, שֶׁמָּא שָׁכַחְתָּ אוֹ שֶׁמָּא לֹא לָמַדְתָּ'. עֶרֶב יוֹם־הַכִּפּוּרִים שַׁחֲרִית, מַעֲמִידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח, וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מַכִּיר וְרָגִיל בָּעֲבוֹדָה: ד. כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים לֹא הָיוּ מוֹנְעִין מִמֶּנּוּ מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, עֶרֶב יוֹם־הַכִּפּוּרִים עִם חֶשְׁכָה, לֹא הָיוּ מַנִּיחִים אוֹתוֹ לֶאֱכֹל הַרְבֵּה, מִפְּנֵי שֶׁהַמַּאֲכָל מֵבִיא אֶת הַשֵּׁנָה: ה. מְסָרוּהוּ זְקֵנֵי בֵית־דִּין לְזִקְנֵי כְהֻנָּה, וְהֶעֱלוּהוּ לַעֲלִיַּת בֵּית אַבְטִינָס, וְהִשְׁבִּיעוּהוּ וְנִפְטְרוּ וְהָלְכוּ לָהֶם. וְאָמְרוּ לוֹ: 'אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, אָנוּ שְׁלוּחֵי בֵית־דִּין, וְאַתָּה שְׁלוּחֵנוּ וּשְׁלִיחַ בֵּית־דִּין, מַשְׁבִּיעִין אָנוּ עָלֶיךָ בְּמִי שֶׁשִּׁכְּנוּ שְׁמוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה, שֶׁלֹּא תְּשַׁנֶּה דָּבָר מִכָּל מַה שֶּׁאָמַרְנוּ לָךְ'. הוּא פּוֹרֵשׁ וּבוֹכֶה, וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבוֹכִין: ו. אִם הָיָה חָכָם – דּוֹרֵשׁ. וְאִם לָאו – תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דּוֹרְשִׁין לְפָנָיו. וְאִם רָגִיל לִקְרוֹת – קוֹרֵא. וְאִם לָאו – קוֹרִין לְפָנָיו. וּבַמֶּה קוֹרִין לְפָנָיו: בְּאִיּוֹב, וּבְעֶזְרָא, וּבְדִבְרֵי־הַיָּמִים. זְכַרְיָה בֶּן קְבוּטָל אוֹמֵר: פְּעָמִים הָרִבֵּיתִי קְרִיתִי לְפָנָיו בְּדָנִיֵּאל: ז. בִּקֵּשׁ לְהִתְנַמְנֵם – פִּרְחֵי־כְהֻנָּה מַכִּין לְפָנָיו בְּאֶצְבַּע צְרָדָה, וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, עֲמֹד וְהָפֵג אַחַת עַל הָרִצְפָּה'. וּמַעֲסִיקִין אוֹתוֹ, עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַן הַשְׁחִיטָה: ח. בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ בְּקְרִיאַת הַגֶּבֶר אוֹ סָמוּךְ לוֹ, בֵּין לְפָנָיו בֵּין לְאַחֲרָיו. בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים – מֵחֲצוֹת, וּבָרְגָלִים – מֵאַשְׁמוּרָה הָרִאשׁוֹנָה, וְלֹא הָיְתָה קְרִיאַת הַגֶּבֶר מַגַּעַת, עַד שֶׁהָיְתָה עֲזָרָה מְלֵאָה מִיִּשְׂרָאֵל:

יוֹמָא פֶּרֶק ב

א. בָּרִאשׁוֹנָה – כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ – תּוֹרֵם. וּבִזְמַן שֶׁהֵן מְרֻבִּין – רָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ, וְכָל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ בְּאַרְבַּע אַמּוֹת – זָכָה. וְאִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שָׁוִין, הַמְמֻנֶּה אוֹמֵר לָהֶם: 'הַצְבִּיעוּ'. וּמָה הֵן מוֹצִיאִין? אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם – וְאֵין מוֹצִיאִין אֲגַדָּל בַּמִּקְדָּשׁ:

ב. מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ שְׁנֵיהֶם שָׁוִין וְרָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ, וְדָחַף אֶחָד מֵהֶן אֶת חֲבֵרוֹ, וְנָפַל וְנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ. וְכֵיוָן שֶׁרָאוּ בֵּית־דִּין שֶׁבָּאִין לִידֵי סַכָּנָה, הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ תּוֹרְמִין אֶת הַמְּזִבֵּחַ אֶלָּא בַּפִּיס. אַרְבָּעָה פִּיָּסוֹת הָיוּ שָׁם, וְזֶה הַפִּיס הָרִאשׁוֹן: ג. הַפִּיס הַשֵּׁנִי, מִי שׁוֹחֵט, מִי זוֹרֵק, וּמִי מְדַשֵּׁן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, וּמִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה, וּמִי מַעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ, הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל, וּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם, הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל, הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה, וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת, וְהַקְּרָבַיִם, וְהַסֹּלֶת, וְהַחֲבִתִּין, וְהַיַּיִן. שִׁלְשָׁה־עָשָׂר כֹּהֲנִים זָכוּ בּוֹ. אָמַר בֶּן עַזַּאי לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: דֶּרֶךְ הִלּוּכוֹ הָיָה קָרֵב: ד. הַפִּיס הַשְּׁלִישִׁי – 'חֲדָשִׁים לַקְּטֹרֶת בֹּאוּ וְהָפִיסוּ'. וְהָרְבִיעִי – 'חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים, מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים מִן הַכֶּבֶשׁ וְלַמִּזְבֵּחַ': ה. תָּמִיד קָרֵב בִּתְשִׁעָה, בַּעֲשָׂרָה, בְּאֶחָד עָשָׂר, בִּשְׁנֵים עָשָׂר, לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. כֵּיצַד? עִצְּמוֹ – בִּתְשִׁעָה. בֶּחָג – בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם, הֲרֵי כָּאן עֲשָׂרָה. בֵּין הָעַרְבַּיִם – בְּאֶחָד עָשָׂר, הוּא עִצְּמוֹ בִּתְשִׁעָה, וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי גְּזִירֵי עֵצִים. וּבַשַּׁבָּת – בְּאֶחָד עָשָׂר, הוּא עִצְּמוֹ בִּתְשִׁעָה, וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם־הַפָּנִים. וּבַשַּׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג – בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם: ו. אַיִל קָרֵב בְּאֶחָד עָשָׂר, הַבָּשָׂר בַּחֲמִשָּׁה, הַקְּרָבַיִם וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁנַיִם שְׁנַיִם: ז. פַּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה, הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל – הָרֹאשׁ בְּאֶחָד, וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם. הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל – הָעֹקֶץ בִּשְׁנַיִם, וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם. הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה – הֶחָזֶה בְּאֶחָד, וְהַגֵּרָה בִּשְׁלֹשָׁה. שְׁתֵּי יָדַיִם בִּשְׁנַיִם. שְׁתֵּי דְּפָנוֹת בִּשְׁנַיִם. הַקְּרָבַיִם וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים – בְּקָרְבְּנוֹת צִבּוּר. אֲבָל בְּקָרְבַּן יָחִיד – אִם רָצָה לְהַקְרִיב – מַקְרִיב. הֶפְשֵׁטָן וְנִתּוּחָן שֶׁל אֵלּוּ וְאֵלּוּ שָׁוִין:

יוֹמָא פֶּרֶק ג

א. אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה: 'צְאוּ וּרְאוּ אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְׁחִיטָה'. אִם הִגִּיעַ – הָרוֹאֶה אוֹמֵר: 'בָּרַקָּאִי'. מַתְּתְיָא בֶּן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר: 'הֵאִיר פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח עַד שֶׁבְּחֶבְרוֹן'. וְהוּא אוֹמֵר: 'הֵן': ב. וְלָמָּה הֻצְרְכוּ לְכָךְ, שֶׁפַּעַם אַחַת עָלָה מְאוֹר הַלְּבָנָה וְדִמּוּ שֶׁהָאִיר מִזְרָח, וְשָׁחֲטוּ אֶת הַתָּמִיד, וְהוֹצִיאוּהוּ לְבֵית הַשְּׂרֵפָה. הוֹרִידוּ כֹּהֵן גָּדוֹל לְבֵית הַטְּבִילָה. זֶה הַכְּלָל הָיָה בַּמִּקְדָּשׁ, כָּל הַמֵּסִיךְ אֶת רַגְלָיו – טָעוּן טְבִילָה, וְכָל הַמַּטִּיל מַיִם – טָעוּן קִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם: ג. אֵין אָדָם נִכְנָס לָעֲזָרָה לָעֲבוֹדָה אֲפִלּוּ טָהוֹר, עַד שֶׁיִּטְבֹּל. חָמֵשׁ טְבִילוֹת וַעֲשָׂרָה קִדּוּשִׁין טוֹבֵל כֹּהֵן גָּדוֹל וּמְקַדֵּשׁ בּוֹ בַּיּוֹם, וְכֻלָּן בַּקֹּדֶשׁ עַל בֵּית הַפַּרְוָה, חוּץ מִזּוֹ בִּלְבָד: ד. פֵּרְסוּ סָדִין שֶׁל בּוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם. פָּשַׁט, יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ

לוֹ בִּגְדֵי זָהָב, וְלָבַשׁ וְקִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתָּמִיד. קְרָצוֹ, וּמֵרַק אַחַר שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ. קִבֵּל אֶת הַדָּם וּזְרָקוֹ. נִכְנַס לְהַקְטִיר קְטֹרֶת שֶׁל שַׁחַר, וּלְהֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת, וּלְהַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָאֵבָרִים וְאֶת הַחֲבִתִּין וְאֶת הַיַּיִן: ה. קְטֹרֶת שֶׁל שַׁחַר הָיְתָה קְרֵבָה בֵּין דָּם לָאֵבָרִים שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם, בֵּין אֵבָרִים לַנְּסָכִים. אִם הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל זָקֵן אוֹ אִסְטְנִיס, מְחַמִּין לוֹ חַמִּין וּמַטִּילִין לְתוֹךְ הַצּוֹנֵן, כְּדֵי שֶׁתָּפוּג צִנָּתָן: ו. הֵבִיאוּהוּ לְבֵית הַפַּרְוָה וּבַקֹּדֶשׁ הָיְתָה. פֵּרְסוּ לוֹ סָדִין שֶׁל בּוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם, קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: פָּשַׁט, קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי לָבָן, לָבַשׁ וְקִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו: ז. בַּשַּׁחַר הָיָה לוֹבֵשׁ פְּלוּסִין שֶׁל שְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה, וּבֵין הָעַרְבַּיִם הִנְדִּין שֶׁל שְׁמוֹנָה מֵאוֹת זוּז, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בַּשַּׁחַר הָיָה לוֹבֵשׁ שֶׁל שְׁמוֹנָה־עָשָׂר מָנֶה, וּבֵין הָעַרְבַּיִם שֶׁל שְׁנֵים־עָשָׂר מָנֶה, הַכֹּל שִׁלְשִׁים מָנֶה. אֵלּוּ מִשֶּׁל צִבּוּר. וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף – מוֹסִיף מִשֶּׁלּוֹ: ח. בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ, וּפָרוֹ הָיָה עוֹמֵד בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ, רֹאשׁוֹ לַדָּרוֹם וּפָנָיו לַמַּעֲרָב, וְהַכֹּהֵן עוֹמֵד בַּמִּזְרָח וּפָנָיו לַמַּעֲרָב, וְסוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וּמִתְוַדֶּה. וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר: ׳אָנָּא הַשֵּׁם, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, חָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי, אָנִי וּבֵיתִי אָנָּא הַשֵּׁם, כַּפֶּר נָא לָעֲוֹנוֹת וְלַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים, שֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי, כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ, (וַיִּקְרָא טז, ל) ״כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ״. וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: ׳בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳: ט. בָּא לוֹ לְמִזְרַח הָעֲזָרָה, לִצְפוֹן הַמִּזְבֵּחַ, הַסְּגָן מִימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית־אָב מִשְּׂמֹאלוֹ. וְשָׁם שְׁנֵי שְׂעִירִים, וְקַלְפֵּי הָיְתָה שָׁם, וּבָהּ שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת. שֶׁל אֶשְׁכְּרוֹעַ הָיוּ, וַעֲשָׂאָן בֶּן גַּמְלָא שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשֶׁבַח: י. בֶּן קָטִין עָשָׂה שְׁנֵים עָשָׂר דַּד לַכִּיּוֹר, שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ אֶלָּא שְׁנַיִם. וְאַף הוּא עָשָׂה מוּכְנִי לַכִּיּוֹר – שֶׁלֹּא יְהוּ מֵימָיו נִפְסָלִין בְּלִינָה. מַנְבֵּז הַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹשֶׂה כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁל יוֹם־הַכִּפּוּרִים שֶׁל זָהָב. הֵילְנִי אִמּוֹ עָשְׂתָה נִבְרֶשֶׁת שֶׁל זָהָב עַל פִּתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל. וְאַף הִיא עָשְׂתָה טַבְלָא שֶׁל זָהָב, שֶׁפָּרְשָׂת סוֹטָה כְּתוּבָה עָלֶיהָ. נִיקָנוֹר – נַעֲשׂוּ נִסִּים לְדַלְתוֹתָיו, וְהָיוּ מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשֶׁבַח: יא. וְאֵלּוּ לִגְנַאי, שֶׁל בֵּית גַּרְמוּ, לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם־הַפָּנִים. שֶׁל בֵּית אַבְטִינָס לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת. הֻגְרַס בֶּן לֵוִי הָיָה יוֹדֵעַ פֶּרֶק בַּשִּׁיר וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד. בֶּן קַמְצָר לֹא רָצָה לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַכְּתָב. עַל הָרִאשׁוֹנִים נֶאֱמַר: ״זֵכֶר צַדִּיק

לִבְרָכָה״ (משלי י, ז). וְעַל אֵלּוּ נֶאֱמַר: ״וְשֵׁם רִשְׁעִים יִרְקָב״ (שם):

יוֹמָא פֶּרֶק ד

א. טָרַף בַּקַּלְפִּי וְהֶעֱלָה שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת. אֶחָד כָּתוּב עָלָיו: ׳לַשֵּׁם׳ וְאֶחָד כָּתוּב עָלָיו: ׳לַעֲזָאזֵל׳. הַסְּגָן מִימִינוֹ וְרֹאשׁ־בֵּית־אָב מִשְּׂמֹאלוֹ. אִם שֶׁל שֵׁם עָלָה בִּימִינוֹ, הַסְּגָן אוֹמֵר לוֹ: ׳אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל, הַגְבֵּהַ יְמִינְךָ׳. וְאִם שֶׁל שֵׁם עָלָה בִּשְׂמֹאלוֹ, רֹאשׁ בֵּית אָב אוֹמֵר לוֹ: ׳אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל, הַגְבֵּהַ שְׂמֹאלֶךָ׳. נְתָנוֹ עַל שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים וְאוֹמֵר: ׳לַה׳ חַטָּאת׳. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר ׳חַטָּאת׳, אֶלָּא ׳לַה׳׳. וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: ׳בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳: ב. קָשַׁר לָשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית בְּרֹאשׁ שָׁעִיר וְהֶעֱמִידוֹ כְּנֶגֶד בֵּית שִׁלּוּחוֹ, וְלַנִּשְׁחָט הַמְשְׁתַּלֵּחַ כְּנֶגֶד בֵּית שְׁחִיטָתוֹ. בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ שְׁנִיָּה, וְסוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וּמִתְוַדֶּה. וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר: ׳אָנָּא הַשֵּׁם, עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי חָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁיךָ. אָנָּא הַשֵּׁם: כַּפֶּר נָא לֶעָוֹנוֹת וְלַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים, שֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁךָ, כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ (וַיִּקְרָא טז, ל): ״כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ״. וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: ׳בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳: ג. שְׁחָטוֹ וְקִבֵּל בַּמִּזְרָק אֶת דָּמוֹ, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁהוּא מְמָרֵס בּוֹ עַל הָרִבֵּד הָרְבִיעִי שֶׁבַּהֵיכָל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְרֹשׁ. נָטַל מַחְתָּה, וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וּפִנָּה גֶּחָלִים אֵילָךְ וְאֵילָךְ, וְחוֹתָה מִן הַמַּעֲכָלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, וְיָרַד וְהִנִּיחָהּ עַל הָרִבֵּד הָרְבִיעִי שֶׁבָּעֲזָרָה: ד. בְּכָל יוֹם הָיָה חוֹתָהּ בְּשֶׁל כֶּסֶף וּמְעָרָה בְּתוֹךְ שֶׁל זָהָב, וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל זָהָב וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס. בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל אַרְבַּעַת קַבִּין, וּמְעָרָה בְּתוֹךְ שֶׁל שְׁלֹשֶׁת קַבִּין, וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל סְאָה, וּמְעָרָה בְּתוֹךְ שֶׁל שְׁלֹשֶׁת קַבִּין, וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס. בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְּבֵדָה, וְהַיּוֹם – קַלָּה. בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָהּ קְצָרָה, וְהַיּוֹם – אֲרֻכָּה. בְּכָל יוֹם הָיָה זָהָבָהּ יָרֹק, וְהַיּוֹם – אָדֹם, דִּבְרֵי רַבִּי מְנַחֵם; בְּכָל יוֹם מַקְרִיב פָּרָס בְּשַׁחֲרִית וּפָרָס בֵּין הָעַרְבַּיִם, וְהַיּוֹם מוֹסִיף מִלְּאֵי חָפְנָיו. בְּכָל יוֹם הָיְתָה דַּקָּה, וְהַיּוֹם – דַּקָּה מִן הַדַּקָּה: ה. בְּכָל יוֹם כֹּהֲנִים עוֹלִים בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל כֶּבֶשׁ וְיוֹרְדִין בְּמַעֲרָבוֹ, וְהַיּוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה בָּאֶמְצַע, וְיוֹרֵד בָּאֶמְצַע. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה בָּאֶמְצַע וְיוֹרֵד בָּאֶמְצַע. בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר, וְהַיּוֹם – מִן הַקִּיתוֹן שֶׁל זָהָב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַקִּיתוֹן שֶׁל זָהָב: ו. בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם אַרְבַּע מַעֲרָכוֹת, וְהַיּוֹם - חָמֵשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בְּכָל יוֹם שָׁלֹשׁ, וְהַיּוֹם אַרְבַּע. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּכָל יוֹם שְׁתַּיִם, וְהַיּוֹם שָׁלֹשׁ:

יוֹמָא פֶּרֶק ה

א. הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה, וְחָפַן מְלֹא חָפְנָיו, וְנָתַן לְתוֹךְ הַכַּף, הַגָּדוֹל לְפִי גָּדְלוֹ, וְהַקָּטָן לְפִי קָטְנוֹ, וְכָךְ הָיְתָה מִדָּתָהּ. נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה בִּימִינוֹ וְאֶת הַכַּף בִּשְׂמֹאלוֹ. הָיָה מְהַלֵּךְ בַּהֵיכָל, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵין שְׁתֵּי הַפָּרוֹכוֹת הַמַּבְדִּילוֹת בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ־הַקָּדָשִׁים , וּבֵינֵיהֶן אַמָּה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לֹא הָיְתָה שָׁם אֶלָּא פָּרֹכֶת אַחַת בִּלְבָד, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כו, לג) "וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ־הַקָּדָשִׁים". הַחִיצוֹנָה הָיְתָה פְּרוּפָה מִן הַדָּרוֹם, וְהַפְּנִימִית מִן הַצָּפוֹן. מְהַלֵּךְ בֵּינֵיהֶן, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַצָּפוֹן. הִגִּיעַ לַצָּפוֹן - הוֹפֵךְ פָּנָיו לַדָּרוֹם, מְהַלֵּךְ לִשְׂמֹאלוֹ עִם הַפָּרֹכֶת, עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לָאָרוֹן, הִגִּיעַ לָאָרוֹן - נוֹתֵן אֶת הַמַּחְתָּה בֵּין שְׁנֵי הַבַּדִּים. צָבַר אֶת הַקְּטֹרֶת עַל־גַּבֵּי גֶּחָלִים, וְנִתְמַלֵּא כָּל הַבַּיִת כֻּלּוֹ עָשָׁן. יָצָא וּבָא לוֹ בְּדֶרֶךְ בֵּית כְּנִיסָתוֹ, וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בַּבַּיִת הַחִיצוֹן, וְלֹא הָיָה מַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ - שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל: ב. מִשֶּׁנִּטַּל הָאָרוֹן, אֶבֶן הָיְתָה שָׁם מִימוֹת נְבִיאִים רִאשׁוֹנִים, וּשְׁתִיָּה הָיְתָה נִקְרֵאת, גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, וְעָלֶיהָ הָיָה נוֹתֵן: ג. נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהָיָה מְמָרֵס בּוֹ, נִכְנַס לַמָּקוֹם שֶׁנִּכְנַס, וְעָמַד בַּמָּקוֹם שֶׁעָמַד, וְהִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָה וְשֶׁבַע לְמַטָּה, וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה, אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה: 'אַחַת, אַחַת וְאַחַת, אַחַת וּשְׁתַּיִם, אַחַת וְשָׁלֹשׁ, אַחַת וְאַרְבַּע, אַחַת וְחָמֵשׁ, אַחַת וָשֵׁשׁ, אַחַת וָשֶׁבַע'. יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כַּן הַזָּהָב שֶׁבַּהֵיכָל: ד. הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַשָּׁעִיר, שְׁחָטוֹ וְקִבֵּל בַּמִּזְרָק אֶת דָּמוֹ. נִכְנַס לַמָּקוֹם שֶׁנִּכְנַס, וְעָמַד בַּמָּקוֹם שֶׁעָמַד, וְהִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָה וְשֶׁבַע לְמַטָּה, וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה, אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה: 'אַחַת, אַחַת וְאַחַת, אַחַת וּשְׁתַּיִם, אַחַת וְשָׁלֹשׁ, אַחַת וְאַרְבַּע, אַחַת וְחָמֵשׁ, אַחַת וָשֵׁשׁ, אַחַת וָשֶׁבַע'. יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כַּן הַשֵּׁנִי שֶׁהָיָה בַּהֵיכָל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הָיָה שָׁם אֶלָּא כַּן אֶחָד בִּלְבָד. נָטַל דַּם הַפָּר וְהִנִּיחַ דַּם הַשָּׁעִיר, וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ, אַחַת לְמַעְלָה וְשֶׁבַע לְמַטָּה, וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה, אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה: 'אַחַת, אַחַת וְאַחַת, אַחַת וּשְׁתַּיִם, אַחַת וְשָׁלֹשׁ, אַחַת וְאַרְבַּע, אַחַת וְחָמֵשׁ, אַחַת וָשֵׁשׁ, אַחַת וָשֶׁבַע'.

נָטַל דַּם הַשָּׁעִיר וְהִנִּיחַ דַּם הַפָּר, וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ, אַחַת לְמַעְלָה וְשֶׁבַע לְמַטָּה, וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה, אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה: ׳אַחַת, אַחַת וְאַחַת, אַחַת וּשְׁתַּיִם, אַחַת וְשָׁלֹשׁ, אַחַת וְאַרְבַּע, אַחַת וְחָמֵשׁ, אַחַת וָשֵׁשׁ, אַחַת וְשֶׁבַע׳. עֵרָה דַּם הַפָּר לְתוֹךְ דַּם הַשָּׁעִיר, וְנָתַן אֶת הַמָּלֵא בָּרִיקָן: ה. ״וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה׳״ (ויקרא טז, יח) – זֶה מִזְבַּח הַזָּהָב. הִתְחִיל מִחַטֵּא וְיוֹרֵד. מֵהֵיכָן הוּא מַתְחִיל? מִקֶּרֶן מִזְרָחִית־צְפוֹנִית, צְפוֹנִית־מַעֲרָבִית, מַעֲרָבִית־דְּרוֹמִית, דְּרוֹמִית־מִזְרָחִית. מָקוֹם שֶׁהוּא מַתְחִיל בַּחַטָּאת עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, מִשָּׁם הָיָה גּוֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּמָקוֹמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמְחַטֵּא. וְעַל כֻּלָּן הָיָה נוֹתֵן מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, חוּץ מִזּוֹ שֶׁהָיְתָה לְפָנָיו, שֶׁעָלֶיהָ הָיָה נוֹתֵן מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה: ו. הִזָּה עַל טָהֳרוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים, וּשְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, וְשֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי. אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְעָרְבִין בָּאַמָּה וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן, וְנִמְכָּרִין לַגַּנָּנִין לְזֶבֶל, וּמוּעָלִין בָּהֶן: ז. כָּל מַעֲשֵׂה יוֹם־הַכִּפּוּרִים הָאָמוּר עַל הַסֵּדֶר, אִם הִקְדִּים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵרוֹ – לֹא עָשָׂה כְּלוּם. הִקְדִּים דַּם הַשָּׁעִיר לְדַם הַפָּר – יַחֲזֹר וְיִזֶּה מִדַּם הַשָּׁעִיר לְאַחַר דַּם הַפָּר. וְאִם עַד שֶׁלֹּא גָּמַר אֶת הַמַּתָּנוֹת שֶׁבִּפְנִים נִשְׁפַּךְ הַדָּם – יָבִיא דָּם אַחֵר וְיַחֲזֹר וְיַזֶּה בַּתְּחִלָּה בִּפְנִים. וְכֵן בַּהֵיכָל, וְכֵן בְּמִזְבַּח הַזָּהָב, שֶׁכֻּלָּן כַּפָּרָה בִּפְנֵי עַצְמָן. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק, מִשָּׁם הוּא מַתְחִיל:

יוֹמָא פֶּרֶק ו

א. שְׁנֵי שְׂעִירֵי יוֹם־הַכִּפּוּרִים, מִצְוָתָן שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶן שָׁוִין בְּמַרְאֶה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִים וּבִלְקִיחָתָן כְּאֶחָד. וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינָן שָׁוִין – כְּשֵׁרִין. לָקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר – כְּשֵׁרִין. מֵת אֶחָד מֵהֶן, אִם עַד שֶׁלֹּא הִגְרִיל מֵת – יִקַּח זוּג לַשֵּׁנִי. וְאִם מִשֶּׁהִגְרִיל מֵת – יָבִיא זוּג אַחֵר וַיַּגְרִיל עֲלֵיהֶם בַּתְּחִלָּה, וְיֹאמַר: ׳אִם שֶׁל שֵׁם מֵת, זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַשֵּׁם יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו. וְאִם שֶׁל עֲזָאזֵל מֵת, זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו׳. וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמָּכֵר וְיִפְּלוּ דָּמָיו לִנְדָבָה, שֶׁאֵין חַטַּאת צִבּוּר מֵתָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: תָּמוּת. וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: נִשְׁפַּךְ הַדָּם – יָמוּת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. מֵת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ – יִשָּׁפֵךְ הַדָּם: ב. בָּא לוֹ אֵצֶל שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, וְסוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וּמִתְוַדֶּה. וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר: ׳אָנָּא הַשֵּׁם, עָווֹ, פָּשְׁעוּ חָטְאוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. אָנָּא בַּשֵּׁם, כַּפֶּר נָא לֶעָוֹנוֹת וְלַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים, שֶׁעָווּ וְשֶׁפָּשְׁעוּ וְשֶׁחָטְאוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ

בֵּית יִשְׂרָאֵל׳: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ לֵאמֹר: (וַיִּקְרָא טז, ל) ״כִּי בַּיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ״: וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרָה, כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים שֵׁם הַמְפֹרָשׁ, שֶׁהוּא יוֹצֵא מִפִּי כֹּהֵן גָּדוֹל, הָיוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם, וְאוֹמְרִים: ׳בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳: ג. מְסָרוֹ לְמִי שֶׁהָיָה מוּלִיכוֹ. הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְהוֹלִיכוֹ, אֶלָּא שֶׁעָשׂוּ הַכֹּהֲנִים גְּדוֹלִים קֶבַע וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מַעֲשֶׂה וְהוֹלְכוֹ עַרְסְלָא – וְיִשְׂרָאֵל הָיָה: ד. וְכֶבֶשׁ עָשׂוּ לוֹ מִפְּנֵי הַבַּבְלִיִּים, שֶׁהָיוּ מִתַּלְשִׁים בִּשְׂעָרוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ: ׳טֹל וָצֵא, טֹל וָצֵא׳. מִיַּקִּירֵי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ מְלַוִּין אוֹתוֹ עַד סֶפָּה הָרִאשׁוֹנָה. עֶשֶׂר סְפוֹת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד צוּק, תִּשְׁעִים רִיס, שִׁבְעָה וּמֶחֱצָה לְכָל מִיל: ה. עַל כָּל סֶפָּה וְסֶפָּה אוֹמְרִים לוֹ: ׳הֲרֵי מָזוֹן וַהֲרֵי מַיִם׳, וּמְלַוִּין אוֹתוֹ מִסֶּפָּה לְסֶפָּה, חוּץ מֵאַחֲרוֹנָה שֶׁבָּהֶן, שֶׁאֵינוֹ מַגִּיעַ עִמּוֹ לַצּוֹק, אֶלָּא עוֹמֵד מֵרָחוֹק וְרוֹאֶה אֶת מַעֲשָׂיו: ו. מֶה הָיָה עוֹשֶׂה? חוֹלֵק לָשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית, חֶצְיוֹ קָשַׁר בַּסֶּלַע, וְחֶצְיוֹ קָשַׁר בֵּין שְׁתֵּי קַרְנָיו, וּדְחָפוֹ לַאֲחוֹרָיו, וְהוּא מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד, וְלֹא הָיָה מַגִּיעַ לַחֲצִי הָהָר, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אֲבָרִים אֲבָרִים. בָּא וְיָשַׁב לוֹ תַּחַת סֶפָּה אַחֲרוֹנָה עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. וּמֵאֵימָתַי מְטַמֵּא בְּגָדִים, מִשֶּׁיֵּצֵא חוּץ לְחוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִשְּׁעַת דְּחִיָּתוֹ לַצּוֹק: ז. בָּא לוֹ אֵצֶל פָּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִין. קְרָעָן וְהוֹצִיא אֶת אֵמוּרֵיהֶן, נְתָנָן בַּמַּגִּיס וְהִקְטִירָן עַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. קְלָעָן בַּמִּקְלָעוֹת וְהוֹצִיאָן לְבֵית הַשְּׂרֵפָה. וּמֵאֵימָתַי מְטַמְּאִין בְּגָדִים? מִשֶּׁיֵּצְאוּ חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִשֶּׁיֵּצֵאת הָאוּר בֶּרֶבֶן: ח. אָמְרוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל: ׳הַגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר׳. וּמִנַּיִן הָיוּ יוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. דִּרְכִיּוֹת הָיוּ עוֹשִׂין, וּמְנִיפִין בַּסּוּדָרִין, וְיוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: וַהֲלֹא סִימָן גָּדוֹל הָיָה לָהֶם, מִירוּשָׁלַיִם וְעַד בֵּית חִדּוּדוֹ שְׁלֹשָׁה מִילִין. הוֹלְכִין מִיל, וְחוֹזְרִין מִיל, וְשׁוֹהִין כְּדֵי מִיל, וְיוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: וַהֲלֹא סִימָן אַחֵר הָיָה לָהֶם: לָשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית הָיָה קָשׁוּר עַל פִּתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל, וּכְשֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר הָיָה הַלָּשׁוֹן מַלְבִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (ישעיה א, יח) ״אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ״:

רוּחִין בְּעָלְמָא מִנַּיְהוּ וְעַד כָּאן אִיהִי קַיְימַת לְחַיְיכָא בְּהוּ
בִּבְנֵי נָשָׁא. אֲמַר לָהּ רַבִּי אַבָּא וְהָא אִנּוּן מֵתִין (קל א) כִּבְנֵי
נָשָׁא, מַאי טַעְמָא אִיהִי קַיְימַת עַד הַשְׁתָּא. אֲמַר לָהּ הָכֵי
הוּא. אֲבָל לִילִית וְנַעֲמָה וְאָגְרַת בַּת מָחְלַת דְּנָפְקַת מִסִּטְרָא
דִּלְהוֹן כֻּלְּהוּ קַיְימוֹת עַד דְּיִבַּעֵר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחַ
מִסְאָבָא מֵעָלְמָא דִּכְתִיב (זכריה יג) וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר
מִן הָאָרֶץ. אֲמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן וַוי לוֹן לִבְנֵי נָשָׁא אִנּוּן דְּלָא
יָדְעִין וְלָא מַשְׁגִּיחִין וְלָא מִסְתַּכְּלִין וְכֻלְּהוּ אַטִּימִין דְּלָא
יָדְעִין כַּמָּה מַלְיָיא עָלְמָא מִבְּרְיִין מְשַׁנְיִין דְּלָא אִתְחֲזוֹן
וּמְמַלְּין סְתִימִין. דְּאִלְמָלֵא (יהב) אִתְיְיהַב רְשׁוּ לְעֵינָא
לְמֶחֱזֵי, יִתְמַהוּן בְּנֵי נָשָׁא הֵיךְ יָכְלִין לְאִתְקַיְימָא בְּעָלְמָא.
תָּא חֲזֵי הַאי נַעֲמָה אִמָּא דְּשֵׁדִין הַוֹת. וּמִסִּטְרָהּ אַתְיָין כָּל
אִנּוּן שֵׁדִין דְּמִתְחַמְּמָן מִבְּנֵי נָשָׁא וְנָטְלֵי רוּחַ תֵּיאוּבְתָּא
מִנַּיְהוּ וְחַיְיכַת בְּהוֹן דְּעָבְדֵי לוֹן בַּעֲלֵי קְרִיָין. וּבְגִין דְּבַעַל
קֶרִי אָתֵי מִסִּטְרָא דְּרוּחַ מִסְאָבָא, בְּעֵי לְאִסְתָּאָה גַּרְמֵיהּ
לְאִתְדַּכָּאָה מִנֵּיהּ. וְהָא אוֹקְמוּהָ חַבְרַיָּא:

וְזֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוּקָנִי. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק אַחְמֵי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם דְּיוּקָנִי דְּכָל אִנּוּן דָּרִין
דְּיִתּוּן לְעָלְמָא. וְכָל חַכִּימֵי עָלְמָא וּמַלְכֵי עָלְמָא דְּזִמִּינִין
לְקַיְימָא עֲלַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל. מְטָא לְמֶחֱמֵי דָּוִד מַלְכָּא
דְּיִשְׂרָאֵל דְּאִתְיְילִיד וּמִית. אֲמַר לָהּ (ד"א ל"ג אֲמַר וכו') (קמ
א קסח א) מִשְׁנִין דְּיָלְיָי (אוסיף) אוֹזִיף לֵיהּ ע' שְׁנִין. וְגָרְעוּ
מֵאָדָם ע' שְׁנִין וְסָלֵיק לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדָוִד. וְעַל
דָּא שַׁבַּח דָּוִד וַאֲמַר (תהלים צב) כִּי שִׂמַּחְתַּנִי [דף נה ע"ב] ה'
בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן. מָאן גָּרַם לִי חֶדְוָה (בהאי)
בְּעָלְמָא, פָּעֳלֶךָ דָּא הוּא אָדָם קַדְמָאָה דְּאִיהוּ פָּעֳלוֹ

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלָא פְּעָלוֹ דִּבְשָׂר וְדָם. מַעֲשֵׂה יְדֵיו דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלָא מִבְּנֵי נָשָׁא. וְעַל דָּא גָּרְעִי אֱנוֹשׁ שַׁבְעִין שְׁנִין מֵאָדָם מֵאָלֶף שְׁנִין דַּהֲוָה לֵיהּ לְאִתְקַיְּמָא בְּהוֹ. וְאַחְמֵי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל חַפְּימֵי דָּרָא וְדָרָא. עַד דְּמָטָא לְדָרֵיהּ דְּרַבִּי עֲקִיבָא. וְחָמֵי אוֹרַיְתָא דִּידֵיהּ וְחָדֵי. חָמֵי מִיתָתֵיהּ וַעֲצִיב. פָּתַח וַאֲמַר (תהלים קלט) וְלִי מַה יָּקְרוּ רֵעֶיךָ אֵל מֶה עָצְמוּ רָאשֵׁיהֶם: זֶה סֵפֶר, סֵפֶר וַדַּאי. וְהָא (לעיל לז ב) אוֹקִימְנָא דְּכַד הַוָּה אָדָם בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן נָחִית לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סִפְרָא עַל יְדָא דְּרָזִיאֵל מַלְאָכָא קַדִּישָׁא מְמַנָּא עַל רָזֵי עִלָּאִין קַדִּישִׁין וּבֵיהּ גְּלִיפִין גְּלוּפֵי עִלָּאִין וְחָכְמָה קַדִּישָׁא. וְשַׁבְעִין וּתְרֵין זִינֵי דְּחָכְמְתָא הֲווֹ מִתְפָּרְשָׁן מִנֵּיהּ לְשִׁית מְאָה וְשַׁבְעִין גְּלִיפִין דְּרָזֵי עִלָּאֵי. בְּאֶמְצָעִיתָא דְּסִפְרָא גְּלִיפָא דְּחָכְמְתָא לְמִנְדַּע אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מְאָה מַפְתְּחָן דְּלָא אִתְמַסְּרָן לְעִלָּאֵי קַדִּישֵׁי. וְכֻלְּהוֹ אִסְתִּימוּ בֵּהּ בְּסִפְרָא עַד דְּמָטָא [ד"א לֵיהּ לְאָדָם, כֵּיוָן דְּמָטָא] לְגַבֵּי דְּאָדָם, מִנֵּיהּ הֲווֹ מִתְכַּנְּשֵׁי מַלְאָכֵי עִלָּאֵי לְמִנְדַּע וּלְמִשְׁמַע. וַהֲווֹ אָמְרֵי (שם נז) רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ. בָּה שַׁעֲתָא אִתְרְמִיז לְגַבֵּהּ הדרניאל מַלְאָכָא קַדִּישָׁא וַאֲמַר לֵיהּ אָדָם אָדָם הֱוֵי גָּנִיז יְקָרָא דְּמָארָךְ דְּלָא אִתְיְיהֵיב רְשׁוּתָא לְעִלָּאֵי לְמִנְדַּע בִּיקָרָא דְּמָרָךְ בַּר אֲנָשׁ. וַהֲוָה עִמֵּיהּ טָמִיר וְגָנִיז הַהוּא סִפְרָא עַד דְּנָפַק אָדָם מִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא הֲוָה מְעַיֵּין בֵּהּ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ כָּל יוֹמָא בִּגִינְזָיָא דְּמָרֵיהּ וְאִתְגַּלְיָין לֵיהּ רָזִין עִלָּאִין מַה דְּלָא יְדָעוּ שַׁמָּשֵׁי עִלָּאִין. כֵּיוָן דְּחָטָא וַעֲבַר עַל פִּקּוּדָא דְּמָארֵיהּ פָּרַח הַהוּא סִפְרָא מִנֵּיהּ. וַהֲוָה אָדָם טָפֵחַ עַל רֵישׁוֹי וּבָכֵי וְעָאל בְּמֵי גִיחוֹן עַד קָדְלֵיהּ וּמָיָא עָבְדִין

גּוּפֵיהּ חֲלָדִין חֲלָדִין וְאִשְׁתַּנֵּי זִיוֵיהּ. בְּשַׁעֲתָא הַהִיא רָמַז קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרָפָאֵל וְאָתִיב לֵיהּ הַהוּא סִפְרָא וּבֵיהּ הֲוָה מִשְׁתַּדַּל אָדָם וַאֲנַח לֵיהּ לְשֵׁת בְּרֵיהּ וְכֵן לְכָל אִנּוּן תּוֹלְדוֹת עַד דְּמָטָא לְאַבְרָהָם וּבֵיהּ הֲוָה יָדַע לְאִסְתַּכָּלָא בִּיקָרָא דְּמָארֵיהּ וְהָא אִתְּמַר. וְכֵן לַחֲנוֹךְ אִתְיְהַב לֵיהּ סִפְרָא וְאִסְתַּכַּל מִנֵּיהּ בִּיקָרָא עִלָּאָה:

זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר רָזִין עִלָּאִין אִתְגַּלְיָין בְּהָנֵי תְּרֵי קְרָאֵי. זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם, לְמִנְדַּע יְקָרָא עִלָּאָה רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא דְּמִגּוֹ רָזָא דְּנָא אִתְבְּרֵי אָדָם. תָּא חֲזֵי בְּרָזָא דְּאִתְבְּרִיאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ אִתְבְּרֵי אָדָם. בְּהוֹ כְּתִיב אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (בְּהִבָּרְאָם). בְּאָדָם כְּתִיב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. בְּהוֹ כְּתִיב בְּהִבָּרְאָם. בְּאָדָם כְּתִיב בְּיוֹם הִבָּרְאָם. זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. מֵהָכָא כָּל דְּיוֹקְנָא דְּלָא אִשְׁתְּכַח בֵּהּ דְּכַר וְנוּקְבָא לָאו אִיהוּ דְּיוֹקְנָא עִלָּאָה כִּדְקָא חָזֵי. וּבְרָזָא דְּמַתְנִיתִין אוֹקִימְנָא. תָּא חֲזֵי בְּכָל אֲתַר דְּלָא אִשְׁתַּכְּחוּ דְּכַר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שָׁוֵי מְדוֹרֵיהּ בְּהַהוּא אֲתַר. וּבִרְכָאן לָא אִשְׁתַּכְּחוּ אֶלָּא בַּאֲתַר דְּאִשְׁתְּכַח דְּכַר וְנוּקְבָא. דִּכְתִיב וַיְבָרֶךְ אוֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם הִבָּרְאָם. וְלָא כְּתִיב וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָדָם. דַּאֲפִלּוּ אָדָם לָא אִקְרֵי אֶלָּא דְּכַר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר מִיּוֹמָא דְּאִתְחָרֵב בֵּי מַקְדְּשָׁא בְּרִכָאן לָא אִשְׁתַּכְּחוּ בְּעָלְמָא וְאִתְאֲבִידוּ בְּכָל יוֹמָא. דִּכְתִיב (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אָבַד. מַאי אָבַד, אָבַד [מְאנוּן] בִּרְכָאן דַּהֲווֹ שָׁרְיָין בֵּהּ כְּמָה דִּכְתִיב (משלי י) בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק. וּכְתִיב (ירמיה ז) אֲבֵדָה הָאֱמוּנָה. כְּגַוְונָא דָּא כְּתִיב וַיְבָרֶךְ אוֹתָם וּכְתִיב

וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים. מִשֶּׁת אִתְיַחֲסוּ כָּל דָּרֵי עָלְמָא וְכָל אִנּוּן צַדִּיקֵי קְשׁוֹט דַּהֲווֹ בְּעָלְמָא. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי אִלֵּין אַתְוָון בַּתְרָאִין דַּהֲווֹ בְּאוֹרַיְתָא (לְאִשְׁתַּכְּחָא) אִשְׁתַּכָּחוּ בָּתַר דַּעֲבַר אָדָם עַל אַתְוָון דְּאוֹרַיְתָא כֻּלְּהוֹ (בְּסֵדֶר תשר"ק. וּבְגִין כָּךְ קָרָא לְהַהוּא בְּרָא דְּאִיהוּ כְּדְמוּתוֹ [דף נו ע"א] בְּצַלְמוֹ שֵׁ"ת דְּאִנּוּן קְיוּמָא דְּאַתְוָון). וּבְתִיוּבְתֵּיהּ (ס"א וּבְתִיאוּבְתֵּיהּ) לְקַמֵּי מָאֲרֵיהּ אֲחִיד בְּאִלֵּין תְּרִין. וּמִכְּדֵין אִתְהַדְּרוּ אַתְוָון לְמַפְרַע בְּסֵדֶר תשר"ק. וּבְגִין דָּא קָרָא לְהַהוּא בְּרָא דְּאִתְיְלִיד לֵיהּ דְּאִיהוּ בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ שֵׁ"ת דְּאִנּוּן סִיוּמָא דְּאַתְוָון. וְלָא אִתְתַּקָּנוּ אַתְוָון עַד דְּקָיְימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי. וּכְדֵין אַהְדְּרוּ אַתְוָון עַל תִּקּוּנַיְיהוּ כְּיוֹמָא דְּאִתְבְּרִיאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְאִתְבַּסַּם עָלְמָא וְקַיְימָא עַל קְיוּמֵיהּ. רַבִּי אַבָּא אֲמַר יוֹמָא דַּעֲבַר אָדָם עַל פִּקּוּדָא דְּמָאֲרֵיהּ, בָּעְיִין שָׁמַיִם וָאָרֶץ (לְאִתְגַּפָּא) לְאִתְעַקָּרָא מֵאַתְרַיְיהוּ. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּאִנּוּן לָא קָיְימוּ אֶלָּא עַל בְּרִית דִּכְתִיב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וָלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שַׂמְתִּי. וְאָדָם עָבַר [עַל] בְּרִית שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו) וְהֵמָּה כְּאָדָם עָבְרוּ בְּרִית. וְאִלְמְלֵא דְּגָלֵי קַמֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּזִמִּינִין יִשְׂרָאֵל לְקַיְימָא עַל טוּרָא דְּסִינַי לְקַיְימָא הַאי בְּרִית, לָא אִתְקַיַּים עָלְמָא (דיין). רַבִּי חִזְקִיָּה אֲמַר כָּל מָאן דְּאוֹדֵי עַל חֲטָאֵיהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לֵיהּ וּמָחֵיל עַל חוֹבֵיהּ. תָּא חֲזֵי כַּד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא, עֲבַד הַאי בְּרִית וְקַיְימָא עֲלֵיהּ עָלְמָא. מִנָּלָן דִּכְתִיב בְּרֵאשִׁית בָּרָא שִׁית, דָּא בְּרִית דְּעָלְמָא קָיְמָא עֲלֵיהּ. שִׁית דְּמִנֵּיהּ נְגִידִין וְנָפְקָא בִּרְכָאן לְעָלְמָא וַעֲלֵיהּ אִתְבְּרִי עָלְמָא. וְאָדָם עָבַר עַל הַאי בְּרִית וְאַעְבַּר

לֵיהּ מֵאַתְרֵיהּ (ס"א מֵעִמֵּיהּ). הַאי בְּרִית אִתְרְמִיזַת בְּאָת יו"ד אָת זְעֵירָא עִקָּרָא וְיסוֹדָא דְּעָלְמָא. כַּד אוֹלִיד בַּר, אוֹדֵי עַל חֶטְאוֹ וְקָרָא שְׁמֵיהּ ש"ת. וְלָא אַדְכַּר בֵּיהּ יו"ד לְמֶהֱוֵי שִׁית, בְּגִין דַּעֲבַר עֲלֵיהּ. וּבְגִין כָּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (מֵהָכָא) מִינֵיהּ אֶשְׁתִּיל עָלְמָא וְאִתְיַיחַסוּ כָּל דָּרֵי זַכָּאֵי דְּעָלְמָא (מִשֶּׁת). וְתָא חֲזֵי כַּד קָיְימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי, עָאל בֵּין תְּרֵין אַתְוָון אִלֵּין רָזָא דִּבְרִית. וּמָאן אִיהוּ בְּי"ת. וְעָאל בֵּין תְּרֵין אַתְוָון דְּאִשְׁתְּאָרוּ וְיָהֵיב לֵיהּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכַד עָאל בְּי"ת רָזָא דִּבְרִית בֵּין תְּרֵין אַתְוָון אִלֵּין דְּאִנּוּן שי"ן תי"ו (עָאלוּ) וְאִתְעֲבִידוּ שַׁבָּת. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שמות לא) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹרוֹתָם בְּרִית עוֹלָם. כְּמָא דַּהֲוָה שִׁירוּתָא דְּעָלְמָא לְאִתְיַיחָסוּ בֵּהּ כָּל דָּרֵי עָלְמָא מֵאִלֵּין תְּרֵין אַתְוָון ש"ת הֲווֹ תַּלְיָין עַד דְּאִשְׁתַּכְלֵל עָלְמָא כִּדְקָא יָאוֹת וְעָאל בֵּינַיְיהוּ בְּרִית קַדִּישָׁא וְאִשְׁתַּכְלֵל בִּשְׁלִימוּ וְאִתְעֲבִיד שַׁבָּ"ת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי אִלֵּין תְּרֵין אַתְוָון אִשְׁתַּכְלוּ בְּאָת בְּי"ת וְכַד אִתְהַדְּרוּ אַתְוָון לְמַפְרַע מִן יוֹמָא דְּאִתְיַילִיד שֵׁת אֲהַדְּרוּ אַתְוָון בְּכָל דָּרָא וְדָרָא עַד דְּמָטֵי יִשְׂרָאֵל לְטוּרָא דְּסִינַי וְאִתְתַּקָּנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְתַתָּא אִתְהַדְּרוּ. וּבְכָל דָּרָא וְדָרָא הֲוָה גָּפִיף עָלְמָא בְּאַתְוָון וְלָא מִתְיַשְׁבִין בְּדוּכְתַּייהוּ. כַּד אִתְיַיהֲבַת אוֹרַיְיתָא לְיִשְׂרָאֵל אִתְתַּקַּן כֹּלָּא (נ"א אַתְוָון כֻּלְּהוֹ אִתְתַּקָּנוּ) (כאן שייך מאמר בסתרי אותיות בז"ח דף י, ובדפוס ויניציאה דף יג ב' ויחי אדם כו' ע"ש) רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר בְּיוֹמֵי אֱנוֹשׁ הֲווֹ חַכִּימִין בְּנֵי נָשָׁא בְּחָכְמָה דְּחַרְשִׁין וְקוֹסְמִין וּבְחָכְמָתָא לְמֶעְצַר לְחֵילֵי דִּשְׁמַיָּא. וְלָא הֲוָה בַּר נָשׁ מִיּוֹמָא דְּנָפַק אָדָם מִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן וְאַפִּיק עִמֵּיהּ חָכְמָתָא דְּטַרְפֵּי אִילָנָא דְּאִשְׁתַּדַּל בָּהּ. דְּהָא אָדָם וְאִתְּתֵיהּ

וְאִנּוּן דְּנָפְקוּ מִנַּיְהּ עַד דְּאָתָא אֱנוֹשׁ, שְׁבִיקוּ לָהּ. כַּד אָתָא אֱנוֹשׁ חָמָא לוֹן וְחָמָא חָכְמַתְהוֹן מְשַׁנְיָין (ס"א מְשְׁטִין) עִלָּאִין. וְאִשְׁתַּדְּלוּ בְּהוֹן וְעָבְדִין (בְּהּ) עֲבִידְתִּין וְחַרְשִׁין וְקוֹסְמִין וְאוֹלִיפוּ מִנְּהוֹן עַד דְּאִתְפַּשְׁטַת הַהִיא חָכְמְתָא בְּדָרָא דְּמַבּוּל. וְכֻלְּהוּ הֲווֹ עַבְדֵי עֲבִידְתַּייהוּ לְאַבָּאשָׁא. וַהֲווֹ מִתְתַּקְפֵי לְגַבֵּי נֹחַ בְּאִנּוּן חָכְמְתָן. וְאָמְרֵי דְּלָא יָכִיל דִּינָא דְּעָלְמָא לְאַשְׁרָאָה עֲלַייהוּ, דְּהָא אִנּוּן עָבְדֵי חָכְמְתָא לְדַחְיָיא לְכָל אִנּוּן מָארֵי דְּדִינָא. וּמֵאֱנוֹשׁ שָׁרִיאוּ כֻּלְּהוֹ לְאִשְׁתַּדְּלוּ בְּאִלֵּין חָכְמְתָן הַדָּא הוּא דִּכְתִיב אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם יי׳. רַבִּי יִצְחָק אָמַר כָּל אִנּוּן זַכָּאִין דַּהֲווֹ בְּהוֹ לְבָתַר בְּהַהוּא דָּרָא, כֻּלְּהוֹ הֲווֹ מִשְׁתַּדְּלֵי לְמֶחֱאָה בְּהוֹ (נ"א בְּגִין דְּלָא יִתְעַנְּשׁוּ עֲלַייהוּ) כְּמוֹ יֶרֶד מְתוּשֶׁלַח וַחֲנוֹךְ. וְלָא יָכִילוּ. עַד דְּאִתְפַּשְׁטוּ חַיָּיבִין מָרְדֵי בְּמָארַייהוֹן וְאָמְרֵי (איוב כא) מַה שַׁדַּי כִּי נַעַבְדֶנּוּ. וְכִי הַאי טִפְּשׁוּתָא הֲווֹ קָא אָמְרֵי. אֶלָּא בְּגִין דַּהֲווֹ יָדְעֵי כָּל אִנּוּן חָכְמְתָן וְכֻלְּהוֹ מְמַנָּן דְּעָלְמָא דְּאִתְפַּקְּדָן עֲלַייהוּ וַהֲווֹ מְרַחֲצָן בְּהוֹ. עַד דְּאָתֵיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא כִּדְקָא הֲוָה. דְּהָא [דף נו ע"ב] בְּקַדְמֵיתָא הֲוָה מַיִם בְּמַיִם. וּלְבָתַר אָתֵיב לֵיהּ לְעָלְמָא כִּדְקַדְמֵיתָא. וְלָא אִתְחֲרִיב מִכֹּלָּא. דְּהָא בְּרַחֲמִין אַשְׁגַּח עֲלַייהוּ. דִּכְתִיב (תהלים כט) יי׳ לַמַּבּוּל יָשָׁב. וְלָא כְתִיב אֱלֹהִים. בְּיוֹמוֹי דֶּאֱנוֹשׁ אַפְלוּ יְנוּקֵי דְּהַהוּא (יומא) דָּרָא כֻּלְּהוֹ הֲווֹ מַשְׁגְּחָן בְּחָכְמְתָאן עִלָּאִין וַהֲווֹ מִסְתַּכְּלָן בְּהוֹ. אָמַר רַבִּי יֵיסָא אִי הָכִי טִפְּשִׁין הֲווֹ דְּלָא הֲווֹ יָדְעִין דְּזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַיְיתָאָה עֲלַייהוּ מֵי טוֹפָנָא וִימוּתוּן בְּהוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק מִנְּדַע [הֲווֹ] יָדְעֵי. אֲבָל אַחֲדוּ טִפְּשׁוּתָא בְּלִבַּייהוּ. דְּאִנּוּן הֲווֹ יָדְעֵי הַהוּא מִלְּאָכָא דְּמִמָּנָא

עַל אֶשָּׁא וְהַהוּא דְּמַמְנָא עַל מַיָּא וַהֲווֹ יָדְעִין לְמֶעֱצַר לוֹן דְּלָא יְכִלִּין לְמֶעְבַּד דִּינָא עֲלַיְיהוּ. וְאִנּוּן לָא הֲווֹ יָדְעֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁלִיט עַל אַרְעָא וּמְנִיהּ יְיָתֵי דִּינָא עַל עָלְמָא. אֶלָּא הֲווֹ חָמָאן דְּעָלְמָא אִתְפַּקַּד בִּידָא דְּאִנּוּן מְמַנָּן וּבְהוֹ כָּל מִלֵּי עָלְמָא. וּבְגִינֵי כָּךְ לָא הֲווֹ מִסְתַּכְּלָן בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלָא מַשְׁגִּיחִין בַּעֲבִידְתֵּיהּ. עַד דְּאַרְעָא אִתְחַבָּלַת. וְרוּחַ קוּדְשָׁא אַכְרֵיז בְּכָל יוֹמָא וַאֲמַר (שם קד) יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם. וְאוֹרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לוֹן כָּל הַהוּא זִמְנָא דְּאִנּוּן זַכָּאִין יֵרֵד וּמְתוּשְׁלַח וַחֲנוֹךְ קַיְימִין בְּעָלְמָא. כֵּיוָן דְּאִסְתַּלָּקוּ מֵעָלְמָא, וּכְדֵין אַנְחֵית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא עֲלַיְיהוּ וְאִתְאַבִּידוּ כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (בראשית ז) וַיִּמָּחוּ מִן הָאָרֶץ (כאן שייך מאמר בז"ח דף ס"ו ובדפוס ויניציאה מ"ב א' ע"ש):

וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים.

רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח (שיר א) עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ. הַאי קְרָא אִתְּמַר. אֲבָל תָּא חֲזֵי כָּךְ אָרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ אִתְדַּבַּק בֵּיהּ וְהוּא אַשְׁרֵי דִּיוֹרֵיהּ עֲלֵיהּ. וְיָדַע דִּלְבָתַר יוֹמִין יִסְרַח. אַקְדִּים וְלָקִיט רֵיחֵיהּ טַב מִנֵּיהּ וְסָלִיק לֵיהּ מֵעָלְמָא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ. עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמְסִבּוֹ דָּא הַהוּא בַּר נָשׁ דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ וְאָזִיל בְּאָרְחוֹי. נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ, אִנּוּן עוֹבָדִין טָבִין דְּבֵיהּ דִּבְגִינְהוֹן יִסְתַּלַּק מֵעָלְמָא עַד דְּלָא מָטָא זִמְנֵיהּ. וְעַל דָּא הֲוָה שְׁלֹמֹה מַלְכָּא (קהלת ח) אָמַר יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים וגו'. יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ

אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הָרְשָׁעִים, כְּמָה דְאוּקִימְנָא דִבְגִין דְּעוֹבָדֵיהוֹן טָבִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָלֵיק לוֹן מֵעָלְמָא (בְּגִין דְּלָא יִסְרְחוּ (יחיו). וּמִגּוֹ רַחֲמוּתָא בְּהוּ מְסָלֵק לְהוֹן) עַד לָא מָטָא זִמְנַיְיהוּ. וְעָבֵד בְּהוֹן דִּינִין. וְיֵשׁ רְשָׁעִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹרִיךְ לוֹן יוֹמִין וְאוֹרִיךְ רוּגְזֵיהּ בְּהוּ. וְכָל דָּא כְּמָה דְאִתְּמַר. אִלֵּין בְּגִין דְּלָא יִסְרְחוּן. וְאִלֵּין בְּגִין דִּלְהַדְּרוּ לְגַבֵּיהּ. אוֹ בְּגִין דְּיִפּוֹק מִנַּיְיהוּ בְּנִין דְּמַעֲלֵי. תָּא חֲזֵי חֲנוֹךְ זַכָּאָה הֲוָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָמָא לֵיהּ דְּיִסְרַח לְבָתַר. וְלָקִיט לֵיהּ עַד לָא יִסְרַח. הֲדָא הוּא דִכְתִיב (שיר ו) וְלִלְקוֹט שׁוֹשַׁנִּים. בְּגִין דְּיַהֲבֵי רֵיחָא טַב לָקִיט לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לָא יִסְרְחוּ. וְאֵינֶנּוּ, לְאָרְכָא יוֹמִין כְּשַׁאַר בְּנֵי נָשָׁא דַּהֲווֹ אוֹרְכֵי יוֹמִין. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּלָקַח לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לָא מָטֵי זִמְנֵיהּ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר חֲנוֹךְ נָטִיל לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאַרְעָא וְאַסְקֵיהּ לִשְׁמֵי מְרוֹמִים וְאַמְסַר בִּידֵיהּ כָּל גִּנְזֵי עִלָּאִין (לעיל לז ב) וּמ"ה מַפְתְּחָן סָתְרֵי גְלִיפִין דִּבְהוּ מִשְׁתַּמְּשֵׁי מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי וְכֻלְּהוּ אִתְמְסָרוּ בִּידֵיהּ. וְהָא אוּקִימְנָא:

וַיַּרְא יי׳ כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל יֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אָתָּה לֹא יְגוּרְךָ רָע. הַאי קְרָא אִתְּמַר וְאוּקְמוּהָ. אֲבָל תָּא חֲזֵי מָאן דְּאִתְדַּבַּק בְּיֵצֶר הָרָע וְאִתְמַשִּׁיךְ אֲבַתְרֵיהּ יִסְתָּאֵב הוּא וְיִסְאֲבוּן לֵיהּ כְּמָה דְאִתְּמַר. כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם, כָּל בִּישִׁין דַּהֲווֹ עָבְדֵי, וְלָא אִשְׁתְּלִים חוֹבַיְיהוּ עַד דַּהֲווֹ אוֹשְׁדִין דְּמִין לְמַגָּנָא עַל אַרְעָא. וּמָאן אִנּוּן דַּהֲווֹ מְחַבְּלִין אַרְחַיְיהוּ

עַל אַרְעָא. הַדָּא הוּא דִכְתִיב רַק רַע כָּל הַיּוֹם. כְּתִיב הָכָא רַק רַע [דף נז ע"א] וּכְתִיב הָתָם (לא יִגּוֹרְךָ רָע וּכְתִיב) (בראשית לח) וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יי׳. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי וְכִי רָע לָאו אִיהוּ רָשָׁע. אֲמַר לֵהּ לָא. רָשָׁע אַפִּלּוּ אֲרִים יְדֵיהּ לְגַבֵּי חַבְרֵיהּ אַף עַל גַּב דְּלָא עָבִיד לֵיהּ מִידֵּי אִקְרֵי רָשָׁע. כְּמָה דִכְתִיב (שמות ב) וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ. הָכִי תָּנֵי לָא כְתִיב אֶלָּא תַכֶּה. אֲבָל רַע לָא אִקְרֵי אֶלָּא מַאן דְּמְחַבֵּל אָרְחֵיהּ וְסָאִיב גַּרְמֵיהּ וְסָאִיב אַרְעָא וְיָהִיב חֵילָא וְתוֹקְפָּא לְרוּחָ מְסָאֲבָא דְּאִקְרֵי רָע דִכְתִיב רַק רַע כָּל הַיּוֹם. וְלָא עָאל (סט א) בְּפַלְטְרִין וְלָא חֲמֵי אַפֵּי שְׁכִינְתָּא. בְּגִין דְּבַהַאי אִסְתַּלַּק שְׁכִינְתָּא מֵעָלְמָא. מִנַּלָן מִיַּעֲקֹב. דְּכַד אִסְתַּלַּק שְׁכִינְתָּא מִנֵּיהּ חָשִׁיב דְּבִנְוֹהִי הֲוָה פִּיסּוֹל דְּבִגְנַיְיהוּ אִתְתַּקַּף בְּעָלְמָא רוּחָא מְסָאֲבָא וְגָרַע נְהוֹרָא מִן סִיהֲרָא וּפָגִים לֵהּ. וְאִי תֵּימָא אַמַּאי. בְּגִין דְּדָא סָאִיב מַקְדְּשָׁא וְאִסְתַּלְקָא שְׁכִינְתָּא מֵעָלּוֹי דְּיַעֲקֹב. כָּל שֶׁכֵּן הַהוּא דְּמְסָאֲבָא אָרְחֵיהּ וְסָאִיב גַּרְמֵיהּ דְּהוּא אַתְקִיף לֵיהּ לְרוּחָא מְסָאֲבָא. וּבְגִין כָּךְ כַּד אִסְתָּאַב אִקְרֵי רָע. תָּא חֲזֵי כַּד בַּר נָשׁ אִסְתָּאַב לָא יִתְפַּקַּד מֵעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְטַב. וּבְכָל זִמְנָא אִתְפַּקִּיד מֵהַהוּא דְּאִתְקְרֵי רָע לְבִישׁ. הַדָּא הוּא דִכְתִיב (משלי יט) וְשָׂבֵעַ יָלִין בַּל יִפָּקֵד רָע כַּד אָזֵיל בְּאָרַח מִישָׁר, כְּדֵין בַּל יִפָּקֵד רָע. וְעַל דָּא כְתִיב רַק רַע כָּל הַיּוֹם. וּכְתִיב לֹא יְגוֹרְךָ רָע. וְדָא אִקְרֵי רָע וְלָא אִקְרֵי רָשָׁע. וּכְתִיב (תהלים כג) גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי׃

וַיִּנָּחֵם יי׳ כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ.
רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח (ישעיה ה) הוֹי מוֹשְׁכֵי הָעָוֹן בְּחַבְלֵי הַשָּׁוְא וְכַעֲבוֹת הָעֲגָלָה חַטָּאָה. הוֹי מוֹשְׁכֵי הָעָוֹן אִלֵּין בְּנֵי נָשָׁא דְּחָטָאן קַמֵּי מָארֵיהוֹן בְּכָל יוֹמָא, וְאִתְדַּמָּן בְּעֵינַיְיהוּ אִנּוּן חוֹבִין דְּאִנּוּן כְּחַבְלֵי הַשָּׁוְא. וְחָשְׁבִין דְּהַהוּא עוֹבָדָא דְּעָבְדִין וְהַהוּא חוֹבָא דְּעָבְדִין דְּלָאו אִיהוּ כְּלוּם וְלָא אַשְׁגַּח בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. עַד דְּעָבְדִין לְהַהוּא חוֹבָא תַּקִּיף וְרָבֵי כַּעֲבוֹת הָעֲגָלָה דְּאִיהוּ תַּקִּיף דְּלָא יָכִיל לְאִשְׁתְּצָאָה. וְתָא חֲזֵי כַּד עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּחַיָּבֵי עָלְמָא, אַף עַל גַּב דְּאִנּוּן חָטָאן קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַרְגִּזִין לֵיהּ כָּל יוֹמָא. לָא בָּעֵי לְאוֹבָדָא לְהוּ מֵעָלְמָא. וְכַד אַשְׁגַּח בְּעוֹבָדֵיהוֹן אִתְנַחֵם עֲלַיְיהוּ עַל דְּאִנּוּן עוֹבְדֵי יְדוֹי וְאוֹרִיךְ לוֹן בְּעָלְמָא. וּבְגִין דְּאִנּוּן עוֹבְדֵי יְדוֹי נָטִיל נְחָמָה וְאִתְנַחֵם עֲלַיְיהוּ וְחַיֵּיס עֲלַיְיהוּ. וְכַד בָּעֵי לְמֶעְבַּד בְּהוּ דִּינָא כְּבִיכוֹל עָצִיב (ד״א ל״ג חֲדָוֹן לָא תִּיעוֹל קֳדָמוֹהִי) דְּכֵיוָן דְּעוֹבְדֵי יְדוֹי אִנּוּן, עָצִיב עֲלַיְיהוּ. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (דניאל ו) וְדַחֲוֹן לָא הַנְעַל קֳדָמוֹהִי. כְּתִיב (ס״א וְהָא כְתִיב) (תהלים צו) הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי תָּא חֲזֵי וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ כְּתִיב. אֶל לִבּוֹ עָצִיב וְלָא לַאֲתַר אָחֳרָא. לִבּוֹ כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שמואל א ב) כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. רַבִּי יִצְחָק אֲמַר וַיִּנָּחֵם יי׳ כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שמות לב) וַיִּנָּחֵם יי׳ עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ. רַבִּי יֵיסָא אֲמַר לְטַב. רַבִּי חִזְקִיָּה אֲמַר לְבִישׁ. רַבִּי יֵיסָא אֲמַר לְטַב כְּמָה דְּאִתְּמַר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָחִים עַל דְּאִנּוּן עוֹבְדֵי יְדוֹי וְחַיֵּיס עֲלַיְיהוּ וַיִּתְעַצֵּב בְּגִין דְּאִנּוּן חָטָאן קַמֵּיהּ. וְרַבִּי חִזְקִיָּה אֲמַר

לְבִישׁ דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי לְאוֹבָדָא לְחַיָּבֵי עָלְמָא
נְטֵיל נִיחוּמִין עֲלַיְיהוּ וְקַבֵּיל נִיחוּמִין. כְּבֵיכוֹל כְּמָאן
דְּמְקַבֵּל נִיחוּמִין עַל מַה דַּאֲבִיד. כֵּיוָן דְּקַבֵּל נִיחוּמִין וַדַּאי
דִּינָא אִתְעֲבַד וְלָא תַלְיָא מִלְּתָא בִּתְשׁוּבָה. אֵימָתַי תַּלְיָא
בִּתְשׁוּבָה, עַד לָא קַבֵּיל תַּנְחוּמִין עֲלַיְיהוּ. הָא קַבֵּיל
תַּנְחוּמִין עֲלַיְיהוּ לָא תַלְיָא מִלְּתָא בִּתְשׁוּבָה כְּלָל וְדִינָא
אִתְעֲבִיד. וּכְדֵין אוֹסִיף דִּינָא עַל דִּינָא, וְאַתְקֵיף (לקמן ע ב)
לְהַהוּא אֲתַר דְּדִינָא לְמֶעְבַּד דִּינָא וְאוֹבִיד לוֹן לְחַיָּבַיָּא מִן
עָלְמָא. וְכֹלָּא בְּקִרָא דִּכְתִיב וַיִּנָּחֵם יי׳ קְבֵל תַּנְחוּמִין.
וּלְבָתַר וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ. יְהַב תּוֹקְפָּא לְדִינָא לְמֶעְבַּד דִּינָא.
רַבִּי חִיָּיא אָמַר וַיִּנָּחֵם יי׳ כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בָּאָרֶץ. נָטַל
תַּנְחוּמִין וְחֶדְוָה, כַּד עָבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאָדָם בְּאַרְעָא
דְּאִיהוּ כְּגַוְנָא עִלָּאָה וְכָל מַלְאָכֵי עִלָּאֵי מְשַׁבְּחָן לֵיהּ
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד חָמוֹ לֵיהּ בְּדִיוּקְנָא עִלָּאָה וַאֲמָרוּ
[דף נז ע"ב] (תהלים ח) וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר
תְּעַטְּרֵהוּ. לְבָתַר כַּד חָטָא אָדָם אִתְעַצַּב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עַל דְּחָטָא. דְּיַהֲב פִּתְחוֹן פֶּה לְמַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת דַּאֲמָרוּ קַמֵּיהּ
בְּקַדְמֵיתָא כַּד בָּעָא לְמִבְרֵי לֵיהּ מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן
אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ בְּגִין
דְּבָעֵי לְמֶעְבַּד בֵּהּ דִּינָא שֶׁנֶּאֱמַר (ד״ה ב ב) בְּצֵאת לִפְנֵי
הֶחָלוּץ וְאוֹמְרִים הוֹדוּ לַיי׳ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ. וַאֲמַר רַבִּי
יִצְחָק אַמַּאי לָא כְּתִיב הָכָא כִּי טוֹב. אֶלָּא בְּגִין דְּאוֹבִיד
עוֹבְדֵי יְדוֹי קַמַּייהוּ דְּיִשְׂרָאֵל. כְּגַוְנָא דָּא כַּד הֲווֹ יִשְׂרָאֵל
עָבְרִין יַמָּא. אָתוּ מַלְאָכֵי עִלָּאֵי לְמֵימַר שִׁירָה קַמֵּיהּ קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּהַהוּא לֵילְיָא. אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּמַה עוֹבְדֵי יָדַי טָבְעִין בְּיַמָּא וְאַתּוּן אָמְרִין שִׁירָה. כְּדֵין

(שמות יד) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. אוֹף הָכָא בְּכָל זִמְנִין דְּאִיבּוּד רַשִׁיעַיָּא אִיהוּ מֵעָלְמָא כְּדֵין עַצִיבוּ אִשְׁתְּכַח עֲלַיְיהוּ. רַבִּי אַבָּא אָמַר בְּשַׁעֲתָא דְּחָב קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם וְעָבַר עַל פִּקּוּדוֹי, כְּדֵין אִשְׁתְּכַח עַצִיבוּ קַמֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם וַוי דְּחָלְשַׁת חֵילָא עִלָּאָה. בְּהַאי שַׁעֲתָא אִתְחַשְׁכַת נְהוֹרָא חַד. מִיָּד תָּרִיךְ לֵיהּ מִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן. אָמַר לֵיהּ אֲנָא אַעֲלִית לָךְ לְגִנְתָּא דְּעֵדֶן לְקָרְבָא קָרְבָּנָא. וְאַתְּ פְּגִימַת מַדְבְּחָא דְּלָא אִתְקָרַב קָרְבָּנָא. מִכָּאן וּלְהָלְאָה לַעֲבוֹד אֶת הָאֲדָמָה. וְגָזַר עֲלֵיהּ מִיתָה. וְחָס עֲלֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְגָנִיז לֵיהּ בְּשַׁעֲתָא דְּמִית סָמִיךְ לְגִנְתָּא. מַה עֲבַד אָדָם עֲבַד מְעַרְתָּא חָדָא וְאִתְטַמַּר בָּהּ הוּא וְאִתְּתֵיהּ. מְנָא יָדַע. אֶלָּא חָמָא חַד נְהוֹרָא דַּקִיק עָיֵל בְּהַהוּא אֲתַר דְּנָפִיק מִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן וְתָאַב תֵּיאוּבְתֵּיהּ לְקִבְרֵיהּ. וְתַמָּן הוּא אֲתַר סָמוּךְ לִתְרַע דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. תָּא חֲזֵי לָא אִסְתַּלַּק בַּר נָשׁ מֵעָלְמָא עַד דְּחָמֵי לֵיהּ לְאָדָם הָרִאשׁוֹן. שָׁאִיל לֵיהּ עַל מָה אֲזִיל מֵעָלְמָא וְהֵיךְ נָפִיק. הוּא אָמַר לֵיהּ וַוי דְּבִגִינָךְ נְפַקְנָא מֵעָלְמָא. וְהוּא אָתִיב לֵיהּ בְּרִי אֲנָא עִבְרִית עַל פִּקּוּדָא חָדָא וְאִתְעַנַּשִׁית בְּגִינָהּ. חָמֵי אַתְּ כַּמָּה חוֹבִין וְכַמָּה פִּקּוּדִין דְּמָארֵךְ עִבַרְתְּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא עַד הָדֵין יוֹמָא קָאֵים אָדָם הָרִאשׁוֹן וְחָזֵי בַּאֲבָהָן תְּרִין זִמְנִין בְּיוֹמָא וְאוֹדֵי עַל חוֹבוֹי. וְאַחְמֵי לוֹן הַהוּא אֲתַר דַּהֲוָה בֵּהּ בִּיקָרָא עִלָּאָה. וְאָזִיל וְחָמֵי כָּל אִנּוּן צַדִּיקַיָּיא וַחֲסִידֵי דְּנָפְקוּ מִנֵּיהּ וְיָרְתוּ לְהַהוּא יְקָרָא עִלָּאָה דְּבִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן. וַאֲבָהָן כָּלְהוֹן אוֹדֵן וְאָמְרִין (תהלים לו) מַה יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן. רַבִּי יֵיסָא אָמַר כָּלְהוֹ בְּנֵי עָלְמָא חָמָאן לֵיהּ לְאָדָם הָרִאשׁוֹן

בְּשַׁעֲתָא דְּמִסְתַּלְּקֵי מִן עָלְמָא, לְאַחֲזָאָה סַהֲדוּתָא דִּבְגִין חוֹבוֹי דְּבַר נָשׁ אִיהוּ אִסְתַּלַּק מֵעָלְמָא וְלָא בְּגִינֵיהּ דְּאָדָם. כְּמָה דְּתִנְיָנָן אֵין מִיתָה בְּלֹא חֵטְא. בַּר אִנּוּן תְּלָתָא דְּאִסְתַּלָּקוּ בְּגִין הַהוּא עִיטָא דְּנָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי. וְאִלֵּין אִנּוּן, עַמְרָם לֵוִי וּבְנֵימִין. וְאִית דְּאָמְרֵי אוֹף נָמֵי יִשַׁי. דְּלָא חָבוּ וְלָא אִשְׁתְּכַח עֲלַיְיהוּ חוֹבָא דִּימוּתוּן בֵּהּ, בַּר דְּאַדְכַּר עֲלַיְיהוּ הַהוּא עִיטָא דְּנָחָשׁ כִּדְאָמְרָן. תָּא חֲזֵי כָּלְהוֹן דָּרִין דַּהֲווֹ בְּיוֹמוֹי דְּנֹחַ כָּלְהוֹ אַפְשִׁיטוּ חוֹבִין עַל עָלְמָא בְּאִתְגַּלְיָא לְעֵינֵיהוֹן דְּכֹלָּא. רַבִּי שִׁמְעוֹן הֲוָה אָזֵיל יוֹמָא חַד בְּפִילֵי דְּטִבֶּרְיָה, חָמָא בְּנֵי נָשָׁא דַּהֲווֹ מְקַטְרֵי בְּקִיטְרָא דְּקַשְׁתָּא בְּקוּלְפָּא דְּקַנְסִיר. אֲמַר וּמַה חוֹבָא דָּא בְּאִתְגַּלְיָא לְאַרְגָּזָא לְמָרֵיהוֹן. יְהֵיב עֵינוֹי בְּהוּ וְאִתְרְמִיז לְגוֹ יַמָּא וּמִיתוּ. תָּא חֲזֵי כָּל חוֹבָא דְּאִתְעֲבִיד בְּאִתְגַּלְיָא דְּחֵי לָהּ לְשָׁכִינְתָּא מֵאַרְעָא וּסְלִיקַת דְּיוּרָהּ מֵעָלְמָא. אִלֵּין הֲווֹ אָזְלִין בְּרִישָׁא זָקֵיף וְעַבְדֵי חוֹבַיְיהוּ בְּאִתְגַּלְיָא וְדָחוּ לָהּ לְשָׁכִינְתָּא מֵעָלְמָא. עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּחָא לוֹן וְאַעֲבִיר לוֹן מִנַּיְיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי כה) הָגוֹ רָשָׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וגו׳ הָגוֹ סִגִּים מִכֶּסֶף וגו׳:

וַיֹּאמֶר יי׳ לֹא יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעוֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר וגו׳. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תָּא חֲזֵי כַּד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא עֲבַד לְהַאי עָלְמָא לְאִשְׁתַּמְּשָׁא [דף נח ע"א] כְּגַוְנָא דִּלְעֵילָּא. וְכַד בְּנֵי עָלְמָא אִנּוּן זַכָּאִין דְּאָזְלֵי בְּאֹרַח מֵישָׁר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְעַר רוּחָא דְּחַיֵּי דִּלְעֵילָּא עַד דְּמָטוּ אִנּוּן חַיִּין לַאֲתַר דְּיַעֲקֹב שַׁרְיָא בֵּהּ. וּמִתַּמָּן נָגְדֵי אִנּוּן חַיִּין עַד דְּאִתְמְשִׁיךְ הַהוּא רוּחָא לְהַאי עוֹלָם דְּדָוִד

מַלְכָּא שַׁרְיָא בֵּהּ. וּמִתַּמָּן נָגְדֵי בִּרְכָאן לְכָלְהוּ אִנּוּן תַּתָּאֵי. וְהַהוּא רוּחָא עִלָּאָה אִתְנַגִּיד וְאִתְמְשִׁיךְ לְתַתָּא וְיִכְלִין לְאִתְקַיְּימָא בְּעָלְמָא. וּבְגִינֵי כָּךְ לְעוֹלָם חַסְדּוֹ דָּא הוּא עוֹלָם דְּדָוִד מַלְכָּא. וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב לְעֹלָם בְּלָא וָא"ו. דְּהָא כַּד (איהו) הַהוּא רוּחָא אִתְנַגִּיד לְהַהוּא עוֹלָם, מִתַּמָּן נָפְקֵי בִּרְכָאן וְחַיִּין לְכֹלָּא לְאִתְקַיְּימָא. הַשְׁתָּא דְּחָבוּ בְּנֵי נָשָׁא אִסְתַּלַּק כֹּלָּא. בְּגִין דְּלָא יְמֵטֵי הַהוּא רוּחָא דְּחַיֵּי לְהַאי עוֹלָם לְאִתְהַנָּאָה מִנֵּיהּ תַּתָּאֵי וּלְאִתְקַיְּימָא בֵּהּ. בְּשַׁגָּם הוּא בָּשָׂר בְּגִין דְּלָא יִתְרַק הַאי רוּחָא לְהַאי עוֹלָם. מַאי טַעְמָא דְּלָא לְאַסְגָּאָה נָחָשׁ תַּתָּאָה. דְּדַרְגִּין דְּיִתְתַּקַּף בֵּהּ (ד"א ל"ג וּבְעִינָן) רוּחָא דְּקֻדּוּשָׁא דְּלָא יִתְעָרַב בְּרוּחַ מְסָאֲב. בְּשַׁגָּם הוּא בָּשָׂר דָּא נָחָשׁ קַדְמָאָה דְּיִתְבָּרַךְ בְּגִין כָּךְ הוּא בָּשָׂר כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (בראשית ו) קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי וְאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן דָּא מַלְאַךְ הַמָּוֶת. וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אוֹרִיכוּ דְּקוּסְטִירָא דְּקִיטְרָא:

הַנְּפִילִים הָיוּ בָּאָרֶץ. תָּנֵי רַבִּי יוֹסֵי אִלֵּין עַזָּ"א וַעֲזָאֵ"ל. כְּמָה דְּאִתְּמַר דְּאַפִּיק [ד"א דְּאַפִּיל] לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִקְּדוּשְׁתָא דִּלְעֵילָּא. וְאִי תֵּימָא וְהֵיךְ יָכְלוּ לְאִתְקַיְּימָא בְּהַאי עָלְמָא. אֲמַר רַבִּי חִיָּיא אִלֵּין הַווֹ מֵאִנּוּן דִּכְתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ. וְהָא אִתְּמַר דְּאִלֵּין אִתְחֲזוּ לִבְנֵי נָשָׁא כְּחֲזוּ דִּלְהוֹן. וְאִי תֵּימָא הֵיךְ יָכְלִין לְאִתְהַפָּכָא. הָא אִתְּמַר דְּאִתְהַפְּכָן לְכַמָּה גַּוְונִין וּבְשַׁעֲתָא דְּנָחְתֵי אִגְלִימוּ בַּאֲוִירָא דְּעָלְמָא וְאִתְחֲזוֹן כִּבְנֵי נָשָׁא. וְהָנֵי עַזָּ"א וַעֲזָאֵ"ל דְּמָרְדוּ לְעֵילָּא וְאַפִּיל לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַגְלִימוּ בְּאַרְעָא וְאִתְקַיְּימוּ בֵּהּ וְלָא יָכִילוּ לְאִתְפַּשְׁטָא מִנֵּיהּ. וּלְבָתַר

חוברות לימוד הבי"ת
והמשניות זהר הודפס
לזכות ולרפואת

ר' מרדכי

בן חנה נ"י

הקב"ה ישלח לו רפואה
שלימה ברמ"ח איבריו
ושס"ה גידיו וחמשה חושיו
ושאר כוחות גופו ובטיפי
דמיו, בעבור שנדבו סכום
הגון להדפסה.

בס"ד

לוח זמני היום לאופק אומאן יצ"ו - לימי קיבוץ ראש השנה תשפ"ה לפ"ק

יום לשבוע	יום לחודש	פרשה	חצות הלילה	עלות השחר	טלית ותפילין	נץ החמה במישור	סוף זמן קר"ש מג"א א'	סוף זמן קר"ש מג"א ב'	סוף זמן קר"ש גר"א	סוף זמן תפילה גר"א	חצות היום	מנחה גדולה	מנחה קטנה	פלג המנחה גר"א	שקיעת החמה בגובה	צאת * הכוכבים בינונים 6.5°	צאת ** הכוכבים קטנים 8.5°	72 דק'	למניין
שני	כ' אלול		1:31	5:13	5:43	6:47	8:47	9:01	9:49	10:49	12:51	1:22	4:23	5:39	6:54	7:29	7:41	8:06	23
שלישי	כ"א אלול		1:29	5:15	5:44	6:49	8:47	9:02	9:49	10:49	12:51	1:21	4:22	5:37	6:52	7:27	7:39	8:04	24
רביעי	כ"ב אלול		1:27	5:16	5:46	6:50	8:48	9:03	9:50	10:50	12:51	1:21	4:21	5:35	6:50	7:25	7:37	8:02	25
חמישי	כ"ג אלול		1:25	5:18	5:47	6:52	8:49	9:03	9:50	10:50	12:50	1:21	4:19	5:33	6:47	7:23	7:35	8:00	26
שישי	כ"ד אלול	הדלקת הנרות 6:05	1:23	5:19	5:49	6:53	8:49	9:04	9:51	10:50	12:50	1:20	4:18	5:32	6:45	7:21	7:33	7:58	27
שבת	כ"ה אלול	**נצבים וילך** צאהש"ש 7:31 ר"ת 7:56	1:21	5:21	5:50	6:55	8:50	9:05	9:51	10:50	12:50	1:20	4:16	5:30	6:43	7:19	7:31	7:56	28
ראשון	כ"ו אלול	אש' משכימין לסליחות	1:19	5:23	5:52	6:56	8:50	9:05	9:52	10:51	12:49	1:20	4:15	5:28	6:41	7:16	7:29	7:54	29
שני	כ"ז אלול		1:16	5:24	5:53	6:58	8:51	9:06	9:53	10:51	12:49	1:19	4:14	5:26	6:39	7:14	7:27	7:51	30
שלישי	כ"ח אלול		1:14	5:26	5:55	6:59	8:52	9:06	9:53	10:51	12:49	1:19	4:12	5:25	6:37	7:12	7:24	7:49	1
רביעי	כ"ט אלול	הדלקת הנרות 5:55	1:12	5:27	5:56	7:00	8:52	9:07	9:54	10:52	12:48	1:19	4:11	5:23	6:35	7:10	7:22	7:47	2
חמישי	א' תשרי	**א' דראש השנה**	1:10	5:29	5:58	7:02	8:53	9:08	9:54	10:52	12:48	1:18	4:10	5:21	6:33	7:08	7:20	7:45	3
שישי	ב' תשרי	**ב' דראש השנה**	1:08	5:30	5:59	7:03	8:54	9:08	9:55	10:52	12:48	1:18	4:08	5:20	6:31	7:06	7:18	7:43	4
שבת	ג' תשרי	**האזינו שובה** צאהש"ש 7:18 ר"ת 7:43	1:06	5:32	6:00	7:05	8:54	9:09	9:55	10:52	12:47	1:18	4:07	5:18	6:29	7:04	7:16	7:41	5
ראשון	ד' תשרי	צום גדלי' צאת הצום 7:02	1:04	5:33	6:02	7:06	8:55	9:09	9:56	10:53	12:47	1:18	4:06	5:16	6:27	7:02	7:14	7:39	6
שני	ה' תשרי		1:02	5:35	6:03	7:08	8:55	9:10	9:57	10:53	12:47	1:17	4:04	5:14	6:24	7:00	7:12	7:37	7
שלישי	ו' תשרי		1:00	5:36	6:05	7:09	8:56	9:11	9:57	10:53	12:47	1:17	4:03	5:13	6:22	6:58	7:10	7:35	8
רביעי	ז' תשרי		12:58	5:38	6:06	7:11	8:57	9:11	9:58	10:54	12:46	1:17	4:02	5:11	6:20	6:56	7:08	7:33	9
חמישי	ח' תשרי		12:56	5:39	6:08	7:12	8:57	9:12	9:58	10:54	12:46	1:16	4:01	5:09	6:18	6:54	7:06	7:31	10
שישי	ט' תשרי	הדלקת הנרות 5:36	12:54	5:41	6:09	7:14	8:58	9:13	9:59	10:54	12:46	1:16	3:59	5:08	6:16	6:52	7:04	7:29	11
שבת	י' תשרי	**יום כיפור** צאהש"ש 7:02 ר"ת 7:27	12:52	5:42	6:11	7:15	8:59	9:13	10:00	10:55	12:45	1:16	3:58	5:06	6:14	6:50	7:02	7:27	12
ראשון	י"א תשרי	שם ה'	12:50	5:44	6:12	7:17	8:59	9:14	10:00	10:55	12:45	1:16	3:57	5:05	6:12	6:48	7:00	7:25	13

* לעניני דרבנן וצאת התענית כמבואר בשו"ע ומ"ב סי' רס"א וביו"ד רס"ב ועוד ** לק"ש של ערבית ושאר דאוריתא כמ"ש בשו"ע ומ"ב סי' רל"ה ורצ"ג

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

יום כיפור

יום **ראשון**	**ד** 6	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ג **ירושלמי:** יומא כ"ה **תוספתא:** פרה ה **נ"ך:** דברי הימים ב ח **משניות:** שקלים ח **זהר:** חלק א עמ' רנג-רנד	**צום גדליה נדחה** **עלות השחר** (72 דק') ... 5:23 **נץ החמה** ..... 6:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:46 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:31 **חצות היום** ..... 12:26 **שקיעה** ..... 6:15 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:28
יום **שני**	**ה** 7	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ד **ירושלמי:** יומא כ"ו **תוספתא:** פרה ו **נ"ך:** דברי הימים ב ט **משניות:** יומא א **זהר:** חלק א עמ' רנה-רנו	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:24 **נץ החמה** ..... 6:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:46 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:31 **חצות היום** ..... 12:26 **שקיעה** ..... 6:14 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:27
יום **שלישי**	**ו** 8	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ה **ירושלמי:** יומא כ"ז **תוספתא:** פרה ז **נ"ך:** דברי הימים ב י **משניות:** יומא ב **זהר:** חלק א עמ' רנז-רנח	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:25 **נץ החמה** ..... 6:37 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:46 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:31 **חצות היום** ..... 12:25 **שקיעה** ..... 6:12 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:25
יום **רביעי**	**ז** 9	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ו **ירושלמי:** יומא כ"ח **תוספתא:** פרה ח **נ"ך:** דברי הימים ב יא **משניות:** יומא ג **זהר:** חלק א עמ' רנט-רס	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:25 **נץ החמה** ..... 6:38 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:46 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:31 **חצות היום** ..... 12:25 **שקיעה** ..... 6:11 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:24
יום **חמישי**	**ח** 10	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ז **ירושלמי:** יומא כ"ט **תוספתא:** פרה ט **נ"ך:** דברי הימים ב יב **משניות:** יומא ד **זהר:** חלק א עמ' רסא-רסב	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:26 **נץ החמה** ..... 6:39 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:47 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:32 **חצות היום** ..... 12:25 **שקיעה** ..... 6:10 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:23
יום **ששי**	**ט** 11	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ח **ירושלמי:** יומא ל' **תוספתא:** פרה י **נ"ך:** דברי הימים ב יג **משניות:** יומא ה **זהר:** חלק א עמ' רסג-רסד	**ערב יום כיפור** **עלות השחר** (72 דק') ... 5:27 **נץ החמה** ..... 6:39 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:47 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:32 **חצות היום** ..... 12:25 **שקיעה** ..... 6:09 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:22 **הדלקת נרות** (40 דק'): **5:29** (20 דק'): **5:49**
שב"ק	**י** 12	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ט **ירושלמי:** ---- **תוספתא:** פרה יא **נ"ך:** דברי הימים ב יד **משניות:** יומא ו **זהר:** חלק א עמ' רסה-רסו	**יום כיפור ושבת קודש** **עלות השחר** (72 דק') ... 5:28 **נץ החמה** ..... 6:40 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:47 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:32 **חצות היום** ..... 12:24 **שקיעה** ..... 6:07 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:20 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 7:20**

אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לֶאֱמוּנַת חֲכָמִים – הוּא זוֹכֶה לְחַיִּים מְאֻשָּׁרִים !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)